ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 24.8.2021
COM(2021) 489 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007 περί κοινοτικών στατιστικών για τη μετανάστευση και τη διεθνή προστασία

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 862/2007[1] (στο εξής: κανονισμός) θεσπίζει κοινούς κανόνες για την παραγωγή ευρωπαϊκών στατιστικών σχετικά με τη μετανάστευση και τη διεθνή προστασία στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Οι εν λόγω στατιστικές καλύπτουν διεθνείς μεταναστευτικές ροές προς και από την ΕΕ, και εντός αυτής, μεταναστευτικά πληθυσμιακά σύνολα στην ΕΕ καθώς και την απόκτηση και απώλεια ιθαγένειας κράτους μέλους της ΕΕ. Καλύπτουν επίσης στατιστικές για το άσυλο και τη διαχείριση της μετανάστευσης που αφορούν:

- αιτήσεις ασύλου, συμπεριλαμβανομένων των αιτήσεων από ασυνόδευτους ανηλίκους, πρωτοβάθμιες αποφάσεις και ύστερα από έφεση αποφάσεις για τη χορήγηση ή την αναστολή του καθεστώτος διαφόρων μορφών διεθνούς προστασίας, και τα πρόσωπα που επανεγκαθίστανται στην ΕΕ·

- στατιστικά στοιχεία σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού «Δουβλίνο ΙΙΙ» από τα κράτη μέλη[2]·

- υπηκόους τρίτων χωρών στους οποίους απαγορεύθηκε η είσοδος στο κράτος μέλος στα εξωτερικά σύνορα ή οι οποίοι διαπιστώθηκε ότι διατελούν παρανόμως στην επικράτεια του κράτους μέλους σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία περί εισερχόμενης μετανάστευσης·

- άδειες διαμονής που εκδίδονται για υπηκόους τρίτων χωρών, τη διάρκεια ισχύος της άδειας και την αιτιολογία (κατηγορία εισερχόμενης μετανάστευσης) έκδοσης της άδειας· και

- υπηκόους τρίτων χωρών για τους οποίους έχει εκδοθεί εντολή να εγκαταλείψουν την επικράτεια του κράτους μέλους βάσει της νομοθεσίας περί εισερχόμενης μετανάστευσης, και υπηκόους τρίτων χωρών που είναι καταγεγραμμένοι ως εγκαταλείποντες την επικράτεια μετά την έκδοση τέτοιας εντολής, με κατανομή κατά ιθαγένεια.

Σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού, «[η] Επιτροπή, έως τις 20 Αυγούστου 2012 και στη συνέχεια ανά τριετία, υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τις στατιστικές που καταρτίζονται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό και την ποιότητά τους».

Η παρούσα είναι η τέταρτη έκθεση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού, η οποία έπεται των εκθέσεων που εκδόθηκαν το 2012[3], το 2015[4] και το 2018[5]. Παρέχει

[1] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 862/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2007, περί κοινοτικών στατιστικών για τη μετανάστευση και τη διεθνή προστασία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 311/76 του Συμβουλίου περί τηρήσεως στατιστικών για τους αλλοδαπούς εργαζόμενους (ΕΕ L 199 της 31.7.2007, σ. 23).

[2] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας ή από απάτριδα (ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 31).

[3] COM(2012) 528.

[4] COM(2015) 374.

πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο που πραγματοποιήθηκε από τα κράτη μέλη, σε συνεργασία με την Επιτροπή (Eurostat), όσον αφορά την εφαρμογή του κανονισμού από το 2018 και παρουσιάζει τα επόμενα βήματα για την περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας των εν λόγω στατιστικών. Στο σημείο 2 περιγράφονται συνοπτικά οι σημαντικότερες εξελίξεις. Στο σημείο 3 εξετάζεται η γενική πρόοδος και οι ποιοτικές πτυχές των παραγόμενων στατιστικών για τις περιόδους αναφοράς μεταξύ 2018 και 2020. Το σημείο 4 εστιάζει στις υπό εξέλιξη εργασίες για την εφαρμογή αναθεωρημένων απαιτήσεων σχετικά με τις στατιστικές για τις περιόδους αναφοράς από το 2021 και μετά και στις νέες πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση των εξελισσόμενων αναγκών χάραξης πολιτικής κατά τα επόμενα έτη. Στο σημείο 5 παρατίθενται τα συμπεράσματα της έκθεσης και περιγράφονται τα επόμενα βήματα.

2. ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟ 2018

Έπειτα από μια περίοδο συνεχών βελτιώσεων που οδήγησαν στην προηγούμενη έκθεση του 2018, η γενική διαθεσιμότητα και ποιότητα των δεδομένων —ιδίως από άποψη πληρότητας, έγκαιρης υποβολής, συγκρισιμότητας και ακρίβειας— έχουν σταθεροποιηθεί σε υψηλό επίπεδο σε όλες τις συλλογές δεδομένων. Ωστόσο, εξαιτίας της ταχέως μεταβαλλόμενης φύσης της μετανάστευσης, έχουν προκύψει νέες ανάγκες στην ΕΕ για περισσότερο έγκαιρη υποβολή λεπτομερέστερων στατιστικών σχετικά με το άσυλο, τις επιστροφές, την επανεγκατάσταση και τις άδειες διαμονής.

Τον Μάιο του 2018, η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση κανονισμού για την τροποποίηση του κανονισμού[6] με σκοπό την επέκταση των απαιτήσεων δεδομένων για το άσυλο και τη διαχείριση της μετανάστευσης. Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 2020/851[7] επικαιροποιεί ουσιαστικά τις στατιστικές για το άσυλο και τη διαχείριση της μετανάστευσης όσον αφορά νέες μεταβλητές, λεπτομερέστερες αναλύσεις και συχνότερες συλλογές δεδομένων για τις περιόδους αναφοράς από το 2021 και μετά. Οι νέες απαιτήσεις έπρεπε να θεσπιστούν σταδιακά από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του κανονισμού στις 12 Ιουλίου 2020 έως την 1η Ιουλίου 2021. Σύμφωνα με το άρθρο 11α του κανονισμού, η Επιτροπή χορήγησε προσωρινές παρεκκλίσεις[8] σε 16 κράτη μέλη[9] κατόπιν αιτιολογημένων αιτήσεων. Η Eurostat θα παρακολουθεί τακτικά την πρόοδο σχετικά με τις απαραίτητες αναπροσαρμογές στα εθνικά συστήματα παραγωγής των κρατών μελών που επηρεάζονται. Η διαθεσιμότητα δεδομένων έχει ήδη βελτιωθεί με τη δημοσίευση μηνιαίων (αιτήσεις ασύλου) και τριμηνιαίων (πρωτοβάθμιες αποφάσεις χορήγησης ασύλου, επιστροφές) δεδομένων από τον Μάρτιο του 2021 και μετά.

Οι νέες απαιτήσεις για υποχρεωτικές συλλογές δεδομένων σχετικά με το άσυλο και τη διαχείριση της μετανάστευσης πρέπει να εφαρμοστούν για όλες τις σχετικές περιόδους αναφοράς από τον Ιανουάριο του 2021 και μετά. Για τη διασφάλιση της ομαλής διεξαγωγής της διαδικασίας, η

---

[5] COM(2018) 594.

[6] COM(2018) 307.

[7] Κανονισμός (ΕΕ) 2020/851 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουνίου 2020, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007 περί κοινοτικών στατιστικών για τη μετανάστευση και τη διεθνή προστασία (ΕΕ L 198 της 22.6.2020, σ. 1).

[8] Εκτελεστική απόφαση (ΕΕ) 2021/431 της Επιτροπής, της 10ης Μαρτίου 2021, για τη χορήγηση σε ορισμένα κράτη μέλη παρεκκλίσεων από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 862/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί κοινοτικών στατιστικών για τη μετανάστευση και τη διεθνή προστασία (ΕΕ L 86 της 12.3.2021, σ. 5).

[9] Βέλγιο, Τσεχία, Γερμανία, Ισπανία, Γαλλία, Κροατία, Ιταλία, Κύπρος, Λιθουανία, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία και Σουηδία.

Eurostat συνεργάστηκε με εθνικούς εμπειρογνώμονες κατά τη διάρκεια του 2020 για την αντίστοιχη αναθεώρηση των συναφών τεχνικών κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τη συλλογή δεδομένων και, τον Νοέμβριο του 2020, η ομάδα εμπειρογνωμόνων ενέκρινε όλες τις νέες εκδόσεις. Επιπλέον, όλες οι διαδικασίες παραγωγής επικαιροποιούνται σύμφωνα με τα αντίστοιχα χρονοδιαγράμματα για τις αναθεωρημένες συλλογές μηνιαίων, τριμηνιαίων και ετήσιων δεδομένων – συμπεριλαμβανομένων των επικαιροποιημένων μεθοδολογιών, των υποδειγμάτων για την υποβολή εκθέσεων, των διαδικασιών και μορφότυπων διαβίβασης δεδομένων και των κανόνων επικύρωσης.

Όπως απαιτείται από το άρθρο 9β του κανονισμού, η Επιτροπή παρέχει χρηματοδοτική συνεισφορά από τον προϋπολογισμό της ΕΕ για τη στήριξη των απαραίτητων δράσεων ανάπτυξης ή εφαρμογής στα κράτη μέλη. Τα σχετικά μέσα είναι επιχορηγήσεις που παρέχονται από τη Eurostat και στήριξη στο πλαίσιο του νέου Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης[10].

Επίσης, η Eurostat και τα κράτη μέλη συνέχισαν να επενδύουν στην ποιότητα των δεδομένων και σε μεθοδολογικές βελτιώσεις. Πρώτον, έχει σημειωθεί πρόοδος στις εργασίες σχετικά με τα σφάλματα ταξινόμησης δημογραφικών γεγονότων· τη συμπερίληψη/αποκλεισμό αιτούντων άσυλο και προσφύγων· τη διατομεακή συνοχή μεταξύ των δεδομένων για τη μετανάστευση, το άσυλο και τις άδειες διαμονής· και την εξασφάλιση σταθερής δημογραφικής ισορροπίας. Δεύτερον, θεσπίστηκαν οι προαιρετικές συλλογές δεδομένων για την ταχεία αντιμετώπιση των εξελισσόμενων αναγκών χάραξης πολιτικής και, ως εκ τούτου, για τη διατήρηση υψηλού βαθμού συνάφειας βραχυπρόθεσμα, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται δεδομένα σχετικά με τους ασυνόδευτους ανήλικους που αιτούνται άσυλο, τις επιστροφές ανά τρίμηνο και τη μετανάστευση από/προς τη νέα σύνθεση της ΕΕ μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου. Πρόσφατα, με την πανδημία COVID-19, τα κράτη μέλη και η Eurostat διασφάλισαν την τήρηση των ημερολογίων δημοσίευσης των διαβιβάσεων δεδομένων και των δημοσιεύσεων.

Οι τεχνικές βελτιώσεις έχουν συμβάλει στη διατήρηση του υψηλού βαθμού συνάφειας των στατιστικών αποτελεσμάτων καθώς και στην αύξηση της αποδοτικότητας της επικύρωσης και επεξεργασίας των δεδομένων. Παράλληλα, χάρη στη συνεχή τακτική συλλογή εκτενών μεταδεδομένων για την ποιότητα έχει καταστεί δυνατή η αξιολόγηση και παρακολούθηση της ποιότητας των εισερχόμενων δεδομένων. Όποτε ήταν αναγκαίο, στάλθηκαν διοικητικές επιστολές για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τις νομικές υποχρεώσεις.

3. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΟΜΕΝΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ

Η Επιτροπή (Eurostat) συνέχισε τη στενή συνεργασία της με όλες τις αρμόδιες εθνικές αρχές για τη διάδοση των εν λόγω ευρωπαϊκών στατιστικών. Οι εθνικές στατιστικές υπηρεσίες είναι οι βασικοί πάροχοι στατιστικών στοιχείων σχετικά με τις μεταναστευτικές ροές, την απόκτηση ιθαγένειας και τα πληθυσμιακά σύνολα. Τα στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις άδειες διαμονής και το άσυλο συνήθως διαβιβάζονται απευθείας από τα υπουργεία Εσωτερικών ή τις υπηρεσίες μετανάστευσης. Τα στατιστικά στοιχεία για τους μεθοριακούς ελέγχους και την απομάκρυνση των παράνομων μεταναστών παρέχονται επίσης από τα υπουργεία Εσωτερικών, τις υπηρεσίες μετανάστευσης ή τις αστυνομικές αρχές.

[10] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1147 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 2021, για τη θέσπιση του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (ΕΕ L 251 της 15.7.2021, σ. 1).

Για την αξιολόγηση της ποιότητας των εισερχόμενων δεδομένων, η Eurostat συλλέγει εκτενή μεταδεδομένα και πληροφορίες για την ποιότητα από τα κράτη μέλη. Οι εθνικές εκθέσεις μεταδεδομένων που προκύπτουν, οι οποίες δημοσιοποιούνται, χρησιμεύουν για τη διενέργεια ποιοτικών ελέγχων, αξιολογήσεων και περαιτέρω βελτιώσεων[11]. Βοηθούν τους χρήστες να ερμηνεύουν και να χρησιμοποιούν τις στατιστικές με ορθό τρόπο. Στα σημεία που ακολουθούν, εξετάζονται χωριστά οι διάφορες ποιοτικές διαστάσεις.

3.1. Συνάφεια

Μετά την έκθεση του 2018, η πληρότητα των διαβιβάσεων δεδομένων έχει διατηρηθεί γενικά σε πολύ υψηλό επίπεδο. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένα προβλήματα, κυρίως όσον αφορά τα στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις διαδικασίες βάσει του κανονισμού του Δουβλίνου.

Οι στατιστικές για τη μετανάστευση και τη διεθνή προστασία χρησιμοποιούνται για τη χάραξη πολιτικών της ΕΕ σχετικά με τη μετανάστευση, τις εσωτερικές υποθέσεις, την απασχόληση, τις κοινωνικές υποθέσεις, τη δικαιοσύνη, τις εξωτερικές σχέσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η Επιτροπή βασίζεται στα δεδομένα για την εκπόνηση τακτικών εκθέσεων, προτάσεων πολιτικής και εκθέσεων εφαρμογής που απαιτούνται από τη νομοθεσία της ΕΕ, καθώς και για την πραγματοποίηση αναλύσεων πολιτικής.

Για την περίοδο 2014-2020, οι στατιστικές που παράχθηκαν δυνάμει του κανονισμού χρησιμοποιήθηκαν για τον καθορισμό της κατανομής κονδυλίων του προϋπολογισμού σε κράτη μέλη στο πλαίσιο του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (αιτούντες διεθνή προστασία, χορηγήσεις καθεστώτος προστασίας, έκδοση εγκρίσεων παραμονής για ειδικούς λόγους, επιστροφές) και του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας — Σύνορα και Θεωρήσεις (αριθμός προσώπων που διέρχονται τα εξωτερικά σύνορα, υπήκοοι τρίτων χωρών στους οποίους απαγορεύθηκε η είσοδος στα εξωτερικά σύνορα). Παρόμοιοι κανόνες κατανομής κονδυλίων προβλέπονται επίσης για ορισμένα νέα κονδύλια της ΕΕ κατά τη διάρκεια της περιόδου 2021-2027. Οι εθνικές χρηματοδοτικές πιστώσεις στο πλαίσιο του νέου Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (βλ. υποσημείωση 10) βασίζονται στις πλέον πρόσφατες ετήσιες στατιστικές της Eurostat (οι οποίες καλύπτουν τα προηγούμενα 3 ημερολογιακά έτη) σχετικά με πρόσωπα που έχουν αιτηθεί ή στα οποία έχει χορηγηθεί διεθνής προστασία, επανεγκατεστημένα πρόσωπα, τον αριθμό υπηκόων τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα, τις πρώτες άδειες διαμονής, πρόσωπα που υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν την επικράτεια κράτους μέλους και πρόσωπα που επέστρεψαν. Το νέο Μέσο Διαχείρισης των Συνόρων και Πολιτικής Θεωρήσεων[12] (ως μέρος του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων) βασίζεται στις πλέον πρόσφατες ευρωπαϊκές στατιστικές σχετικά με υπηκόους τρίτων χωρών στους οποίους απαγορεύθηκε η είσοδος σε εξωτερικά χερσαία ή θαλάσσια σύνορα ή σε αερολιμένες.

Οι οργανισμοί της ΕΕ που ασχολούνται με τη μετανάστευση, όπως ο Frontex και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, με τους οποίους η Eurostat συνεργάζεται στενά όσον

[11] http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/EN/migr_eil_esqrs.htm (μόνο στα αγγλικά)·
http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/migr_res_esms.htm (μόνο στα αγγλικά)·
https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/demo_pop_esms.htm (μόνο στα αγγλικά)·
https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/migr_immi_esms.htm (μόνο στα αγγλικά)·
https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/migr_acqn_esms.htm (μόνο στα αγγλικά).

[12] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1148 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 2021, για τη θέσπιση, ως μέρους του Ταμείου για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Συνόρων, του Μέσου Χρηματοδοτικής Στήριξης για τη Διαχείριση των Συνόρων και την Πολιτική Θεωρήσεων (ΕΕ L 251 της 15.7.2021, σ. 48).

αφορά τη συλλογή δεδομένων και τη στατιστική μεθοδολογία, επίσης χρησιμοποιούν τις εν λόγω στατιστικές. Περαιτέρω παραδείγματα είναι οι δημοσιεύσεις του κέντρου γνώσεων για θέματα μετανάστευσης και δημογραφίας[13] —το οποίο λειτουργεί υπό την αιγίδα του Κοινού Κέντρου Ερευνών της Επιτροπής— και του Ευρωπαϊκού Δικτύου Μετανάστευσης[14]. Η Eurostat είναι ο κύριος πάροχος στατιστικών στις εν λόγω δημοσιεύσεις.

Τέλος, μεταξύ αυτών που χρησιμοποιούν κατά κανόνα τις στατιστικές είναι ο εθνικός δημόσιος τομέας, διεθνείς οργανισμοί, πανεπιστημιακοί ερευνητές και ομάδες της κοινωνίας των πολιτών που εξετάζουν ευρύ φάσμα θεμάτων, συμπεριλαμβανομένης της ένταξης των μεταναστών, της ανάπτυξης και της παρακολούθησης των εθνικών διαδικασιών ασύλου και μετανάστευσης και της πρόβλεψης του μελλοντικού πληθυσμού και εργατικού δυναμικού.

3.2. Ακρίβεια

Γενικά, τα κράτη μέλη διατηρούν διαρκώς υψηλό επίπεδο στατιστικής ακρίβειας, ή ακόμη και το βελτιώνουν. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν συγκεκριμένα ζητήματα όσον αφορά την ακρίβεια των δεδομένων για τη διεθνή μετανάστευση. Τα ζητήματα αυτά αφορούν τόσο την ελλιπή κάλυψη (δηλ. άτομα που δεν καταγράφονται στον τόπο διαμονής τους) όσο και την υπερκάλυψη (δηλ. άτομα που δεν ζητούν τη διαγραφή τους, επειδή συχνά δεν είναι υποχρεωμένα ή δεν παρακινούνται να το κάνουν). Για την περαιτέρω βελτίωση της ακρίβειας σε αυτόν τον τομέα, τα κράτη μέλη ανταλλάσσουν δεδομένα με άλλα κράτη μέλη και χρησιμοποιούν τεχνικές εκτίμησης και πρόσθετες πηγές διοικητικών δεδομένων. Η ελεύθερη κυκλοφορία στο εσωτερικό της ΕΕ καθώς και τα ζητήματα που σχετίζονται με την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα περιορίζουν την περαιτέρω βελτίωση της ποιότητας των στατιστικών μετανάστευσης, ειδικότερα όσον αφορά τους πολίτες της ΕΕ που μετακινούνται και διαμένουν σε άλλο κράτος μέλος.

3.3. Έγκαιρη υποβολή και εμπρόθεσμη υποβολή

Ανάλογα με το είδος των δεδομένων, η προθεσμία για την παροχή δεδομένων είναι από 2 έως 12 μήνες μετά την ημερομηνία αναφοράς ή το τέλος της περιόδου αναφοράς. Οι αυτοματοποιημένες διαδικασίες εξαγωγής σε εθνικό επίπεδο και η τακτική παρακολούθηση από τη Eurostat εξασφαλίζουν γενικά την εμπρόθεσμη παροχή των δεδομένων. Πιο συγκεκριμένα, οι προθεσμίες διαβίβασης δεδομένων τηρούνται γενικά, και παρουσιάζουν κυρίως σταθερές ή ελαφρώς βελτιωμένες τάσεις από το 2018, ενώ εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένα ζητήματα τα οποία αφορούν μόνο τις στατιστικές για τις διαδικασίες βάσει του κανονισμού του Δουβλίνου. Άλλα μη επαναλαμβανόμενα ζητήματα εξακολουθούν να προκύπτουν σπάνια, για παράδειγμα, μεμονωμένες διακοπές λόγω ανεπάρκειας προσωπικού ή αστοχιών των συστημάτων πληροφορικής. Η πανδημία COVID-19 δεν επηρέασε την εφαρμογή του ημερολογίου δημοσίευσης.

[13] https://knowledge4policy.ec.europa.eu/organisation/kcmd-knowledge-centre-migration-demography_en.

[14] Ευρωπαϊκό Δίκτυο Μετανάστευσης (ΕΔΜ), π.χ. Https://ec.europa.eu/home-affairs/content/emn-annual-report-migration-and-asylum-2019_en (μόνο στα αγγλικά).

3.4. Προσβασιμότητα

Τα στατιστικά δεδομένα και μεταδεδομένα είναι διαθέσιμα δωρεάν στον δικτυακό τόπο της Eurostat στη θεματική ενότητα *Population* (πληθυσμός)[15]. Επιπλέον, οι εν λόγω στατιστικές παρουσιάζονται σε τακτικά επικαιροποιούμενα άρθρα από τη συλλογή *Statistics Explained*[16] και σε συλλογές όπως η *Key figures on Europe* (έκδοση 2020)[17] ή η *έκθεση σχετικά με τις επιπτώσεις της δημογραφικής αλλαγής* του 2020[18] (στην οποία παρουσιάζονται δεδομένα για τις μεταναστευτικές ροές και τα πληθυσμιακά σύνολα κατά ιθαγένεια).

Οι στατιστικές που παράγονται δυνάμει του κανονισμού παραμένουν μεταξύ των ευρωπαϊκών στατιστικών που συμβουλεύονται περισσότερο οι χρήστες. Από το 2016, ο θεματικός τομέας «στατιστικές για τη διεθνή μετανάστευση» καταλαμβάνει την πρώτη θέση μεταξύ των θεματικών τομέων του δικτυακού τόπου, και το ενδιαφέρον των χρηστών παραμένει έντονο έως σήμερα. Ομοίως, στον δικτυακό τόπο *Statistics Explained*, το εξελισσόμενο άρθρο σχετικά με τις στατιστικές μετανάστευσης και μεταναστευτικού πληθυσμού[19] έχει καθιερωθεί, από το 2016, ως μία από τις σελίδες με τις περισσότερες επισκέψεις. Από το 2018, η Eurostat έχει παραγάγει 42 δημοσιεύσεις σχετικά με το άσυλο και τη διαχείριση της μετανάστευσης. Το εξελισσόμενο άρθρο του δικτυακού τόπου *Statistics Explained* σχετικά με τις ετήσιες στατιστικές για το άσυλο[20] είναι ιδιαίτερα δημοφιλές με περίπου 200 000 επισκέψεις ανά έτος από το 2018. Οι εν λόγω στατιστικές προβάλλονται επίσης ιδιαιτέρως στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης της Eurostat.

3.5. Συγκρισιμότητα

Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη μεθοδολογία και την κατάρτιση εφαρμόζονται εδώ και καιρό, οι οποίες υφίστανται βελτιώσεις ανά τακτά χρονικά διαστήματα όσον αφορά τις στατιστικές για τη διεθνή μετανάστευση, την απόκτηση ιθαγένειας, το άσυλο, την επιβολή της νομοθεσίας για τη μετανάστευση και τις άδειες διαμονής. Βοηθούν τα κράτη μέλη να εξασφαλίζουν συγκρισιμότητα η οποία συμμορφώνεται εν γένει με τη νομοθεσία της ΕΕ και τις διεθνείς συστάσεις.

Οι στατιστικές για τη διεθνή μετανάστευση εξακολουθούν να χαρακτηρίζονται από υψηλό βαθμό συνοχής με τις συλλογές δημογραφικών δεδομένων που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1260/2013[21], κατόπιν επίτευξης συμφωνίας με τα κράτη μέλη για την εφαρμογή των ίδιων ορισμών και κατανομών ηλικιών και για τον ορισμό των συγκεντρωτικών στοιχείων της ΕΕ. Για τη διασφάλιση συγκρισιμότητας, η Eurostat επαληθεύει αν τα δεδομένα που λαμβάνει παρουσιάζουν συνοχή τόσο εσωτερικά όσο και διαχρονικά, και αν είναι συγκρίσιμα μεταξύ περιφερειών και χωρών. Όσον αφορά τη συγκρισιμότητα μεταξύ χωρών, ο κανονισμός θεσπίζει εναρμονισμένους ορισμούς για τα δεδομένα μεταναστευτικών ροών. Τα προβλήματα εφαρμογής ειδικών ορισμών για τις στατιστικές σχετικά με τις μεταναστευτικές ροές και την απόκτηση

[15] https://ec.europa.eu/eurostat/web/population-demography/overview (μόνο στα αγγλικά, στα γαλλικά και στα γερμανικά).
[16] http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Population και https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Asylum_and_migration (μόνο στα αγγλικά).
[17] https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-statistical-books/-/KS-EI-20-001 (μόνο στα αγγλικά, στα γαλλικά και στα γερμανικά).
[18] COM(2020) 241 και το συνοδευτικό SWD(2021) 46 (μόνο στα αγγλικά).
[19] http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics.
[20] https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Asylum_statistics.
[21] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1260/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Νοεμβρίου 2013, για τις ευρωπαϊκές δημογραφικές στατιστικές (ΕΕ L 330 της 10.12.2013, σ. 39).

ιθαγένειας συγκαταλέγονται μεταξύ των δυσκολότερων από πλευράς αντιμετώπισης. Μετά την έκθεση του 2018, τα δεδομένα που αποστέλλονται παρουσιάζουν γενικά υψηλό βαθμό συμμόρφωσης όσον αφορά τις στατιστικές σχετικά με τη μετανάστευση και την απόκτηση ιθαγένειας. Ωστόσο, τα δεδομένα για τους μεταναστευτικούς πληθυσμούς δυνάμει του κανονισμού μπορούν να βασίζονται στους ορισμούς είτε της συνήθους διαμονής είτε της νόμιμης ή καταχωρισμένης διαμονής. Η ευελιξία αυτή χρησιμοποιείται για τη λήψη πλήρως συμβατού συνόλου δεδομένων σχετικά με τον πληθυσμό σε εθνικό επίπεδο εις βάρος της συγκρισιμότητας μεταξύ χωρών (βλ. σημείο 3.6). Αυτό είναι ένα από τα σημεία αφετηρίας για την ευρύτερη εναρμόνιση ορισμών και εννοιών στις στατιστικές για τη δημογραφία και τη διεθνή μετανάστευση (βλ. σημείο 4.2).

Όσον αφορά τις στατιστικές για το άσυλο και τη διαχείριση της μετανάστευσης, τα κράτη μέλη παρουσιάζουν γενικά καλό επίπεδο συμμόρφωσης με τους ορισμούς. Εξακολουθούν να υφίστανται ορισμένα ειδικά ζητήματα σε μερικά κράτη μέλη, αλλά απαντούν κατά κύριο λόγο στο επίπεδο υποκατηγοριών κατανομής. Η Eurostat, σε συνεργασία με εθνικούς εμπειρογνώμονες, καταρτίζει ειδικό γλωσσάριο για την περαιτέρω εναρμόνιση στους τομείς αυτούς. Οι εν λόγω εργασίες έχουν ήδη προχωρήσει πολύ και το γλωσσάριο αναμένεται να δημοσιευτεί εντός του 2021.

3.6. Συνοχή

Ο κανονισμός παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να ορίσουν τον μεταναστευτικό πληθυσμό ως τον συνήθως διαμένοντα ή, σε άλλη περίπτωση, ως τον νομίμως διαμένοντα ή καταχωρισμένο πληθυσμό. Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1260/2013 απαιτεί από τα κράτη μέλη να εξασφαλίζουν ότι τα δεδομένα για τον πληθυσμό βάσει του άρθρου 3 του εν λόγω κανονισμού είναι συνεπή με τα δεδομένα για τους μεταναστευτικούς πληθυσμούς που απαιτούνται βάσει του άρθρου 3 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 862/2007, καθώς τα εν λόγω δεδομένα για τον πληθυσμό χρησιμοποιούνται συστηματικά συνδυαστικά από στατιστικολόγους και δημογράφους. Ωστόσο, εξακολουθούν να υφίστανται γενικά ζητήματα. Για παράδειγμα, εξαιτίας του υφιστάμενου χάσματος στην εναρμόνιση μεταξύ των νομικών βάσεων, οι ορισμοί και οι εφαρμογές της πληθυσμιακής βάσης μεταξύ διεθνών μεταναστευτικών ροών και άλλων δημογραφικών στατιστικών δεν παρουσιάζουν επαρκή συνοχή. Το ζήτημα αυτό θα αποτελέσει κρίσιμο σημείο όταν η ευρύτερη εναρμόνιση ορισμών και εννοιών στο σύνολο των στατιστικών σχετικά με τον πληθυσμό —που καλύπτουν την απογραφή, τη δημογραφία και τη διεθνή μετανάστευση— θα εξεταστεί με πιο ολοκληρωμένο τρόπο σε επίπεδο ΕΕ (βλ. σημείο 4.2).

Από το 2018, η Eurostat έχει καταβάλει επίσης προσπάθειες για την αξιολόγηση τόσο της ενδοτομεακής συνέπειας (π.χ. στους τομείς ασύλου και αδειών διαμονής) όσο και της διατομεακής συνοχής (μεταξύ στατιστικών για το άσυλο, τις άδειες διαμονής και τη διεθνή μετανάστευση). Στο πλαίσιο των εν λόγω εργασιών εντοπίστηκαν τόσο συνέργειες όσο και διαφορές μεταξύ των στατιστικών για τις πρώτες άδειες διαμονής που εκδίδονται σε υπηκόους τρίτων χωρών και των στατιστικών για την επί μακρόν διεθνή μετανάστευση υπηκόων τρίτων χωρών. Λεπτομερέστερα πορίσματα δημοσιεύονται στα μεταδεδομένα της Eurostat[22] και παρουσιάστηκαν στη σύνοδο εργασίας σχετικά με τις στατιστικές για τη μετανάστευση της Οικονομικής Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (ΟΕΕ/ΗΕ) το 2018.

[22] https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/road_go_esms.htm (μόνο στα αγγλικά).

Όπου μπορούν να πραγματοποιηθούν συγκρίσεις, τα αποτελέσματα παρουσιάζουν γενικά υψηλό βαθμό συνοχής με δεδομένα που έχουν συλλεγεί και δημοσιευτεί αλλού από εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς. Η Eurostat συνεργάζεται στενά με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο και με τον FRONTEX, ώστε να διασφαλίζει τη συνοχή της μεθοδολογίας και των στατιστικών με τις μεθοδολογίες που εφαρμόζουν και με τα δεδομένα που συλλέγουν οι εν λόγω οργανισμοί.

Η Eurostat συμμετέχει στην ομάδα εμπειρογνωμόνων των Ηνωμένων Εθνών για τις στατιστικές σχετικά με τους πρόσφυγες και τους εκτοπισμένους στο εσωτερικό της χώρας (EGRIS)[23]. Η Eurostat ήταν ένας από τους ιδρυτές της εν λόγω διεθνούς ομάδας εμπειρογνωμόνων και παραμένει μέλος της διευθύνουσας επιτροπής της. Η Eurostat συμβάλλει στις εργασίες της ομάδας τόσο με εισηγήσεις μεθοδολογίας και γραπτές συνεισφορές στα διάφορα προϊόντα της ομάδας όσο και σε διοικητικό και χρηματοοικονομικό επίπεδο. Οι εργασίες της ομάδας αυτής οδήγησαν στην έκδοση από τα Ηνωμένα Έθνη του εγγράφου *International Recommendations on Refugee Statistics* (διεθνείς συστάσεις σχετικά με τις στατιστικές για τους πρόσφυγες)[24], το 2018, και του εγγράφου*International Recommendations on Internally Displaced Persons Statistics* (διεθνείς συστάσεις σχετικά με τις στατιστικές για τους εκτοπισμένους στο εσωτερικό της χώρας)[25] που συνοδεύεται από το έγγραφο *Compilers' Manual on Displacement Statistics* (εγχειρίδιο για τους φορείς κατάρτισης στατιστικών για τον εκτοπισμό)[26], το 2020. Οι συστάσεις αυτές έθεσαν παγκόσμια πρότυπα για την παραγωγή στατιστικών για τον αναγκαστικό εκτοπισμό. Για παράδειγμα, ζητούν την κάλυψη των στατιστικών κενών και τη διασφάλιση της θέσπισης κατάλληλων προτύπων για τις στατιστικές σχετικά με τα βιαίως εκτοπισμένα παιδιά, τους ασυνόδευτους ανηλίκους και τα άτομα με αναπηρίες. Κατά τη διάρκεια του 2020 η EGRIS συνέχισε επίσης τις εργασίες της για την κατάρτιση του εγγράφου *International Recommendations on Statelessness Statistics* (διεθνείς συστάσεις σχετικά με τις στατιστικές για την ανιθαγένεια), το οποίο προγραμματίζεται να εκδοθεί από τη Στατιστική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών το 2022.

Η Eurostat είναι μέλος της διευθύνουσας επιτροπής της ΟΕΕ/ΗΕ για τις στατιστικές που αφορούν τη μετανάστευση[27] και συμμετέχει τακτικά στις συνόδους εργασίας της ΟΕΕ/ΗΕ για τις στατιστικές που αφορούν τη μετανάστευση. Σε αυτό το πλαίσιο, η Eurostat παρουσίασε το έργο της σχετικά με τη συγκρισιμότητα των στατιστικών για τις άδειες διαμονής και τη διεθνή μετανάστευση και σχετικά με τα χαρακτηριστικά της παραγωγής στατιστικών για την κυκλική μετανάστευση. Η Eurostat συνέβαλε επίσης στα έγγραφα της ΟΕΕ/ΗΕ *Guidance on Data Integration for Measuring Migration* (κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την ενοποίηση δεδομένων για τη μέτρηση της μετανάστευσης)[28] και *Guidance on the use of longitudinal data for migration statistics* (κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη χρήση διαχρονικών δεδομένων για τις στατιστικές μετανάστευσης)[29]. Τέλος, η Eurostat συμμετέχει στην ομάδα

[23] http://ec.europa.eu/eurostat/web/expert-group-on-refugee-statistics/home (μόνο στα αγγλικά).
[24] https://unstats.un.org/unsd/statcom/49th-session/documents/BG-Item3m-RefugeeStat-E.pdf (μόνο στα αγγλικά).
[25] https://unstats.un.org/unsd/statcom/51st-session/documents/BG-item-3n-international-recommendations-on-IDP-statistics-E.pdf (μόνο στα αγγλικά).
[26] https://unstats.un.org/unsd/statcom/51st-session/documents/BG-item-3n-compilers-manual-E.pdf (μόνο στα αγγλικά).
[27] https://unece.org/statistics/networks-of-experts/steering-group-migration-statistics
[28] https://unece.org/DAM/stats/publications/2018/ECECESSTAT20186.pdf
[29] https://unece.org/sites/default/files/2021-03/ECECESSTAT20206.pdf

εμπειρογνωμόνων των Ηνωμένων Εθνών για τις στατιστικές σχετικά με τη μετανάστευση[30], η οποία εργάζεται για την αναθεώρηση του εγγράφου του ΟΗΕ *Recommendations on Statistics of International Migration* (συστάσεις σχετικά με τις στατιστικές για τη διεθνή μετανάστευση). Ειδικότερα, η Eurostat έχει συμβάλει σε συζητήσεις της ειδικής ομάδας των Ηνωμένων Εθνών για τις βασικές έννοιες και τους βασικούς ορισμούς σχετικά με τη διεθνή μετανάστευση, οι αρμοδιότητες της οποίας καλύπτουν παγκόσμιες πρακτικές στις εθνικές στατιστικές για τη μετανάστευση και τη διερεύνηση εναλλακτικών ορισμών για τη μετανάστευση.

4. ΕΝ ΕΞΕΛΙΞΕΙ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΚΑΙ ΕΞΕΛΙΣΣΟΜΕΝΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΧΑΡΑΞΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

4.1. Πιλοτική εφαρμογή νέων στατιστικών για το άσυλο και τη διαχείριση της μετανάστευσης

Στο δυναμικό περιβάλλον πολιτικής, για παράδειγμα έπειτα από το νέο Σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Άσυλο που εκδόθηκε από την Επιτροπή τον Σεπτέμβριο του 2020[31], οι ανάγκες για νέες στατιστικές συνεχίζουν να εξελίσσονται ταχύτατα[32]. Ο κανονισμός, όπως τροποποιήθηκε το 2020, προέβλεψε τις ανάγκες αυτές σε έναν ορισμένο βαθμό θεσπίζοντας στο άρθρο 9α μηχανισμό για την πιλοτική εφαρμογή συλλογής και διάδοσης νέων στατιστικών για το άσυλο και τη διαχείριση της μετανάστευσης. Ο μηχανισμός αυτός περιλαμβάνει δύο συμπληρωματικές προσεγγίσεις, και συγκεκριμένα σε επίπεδο ΕΕ και σε εθνικό επίπεδο. Σύμφωνα με το άρθρο 9α, η Eurostat θα δημοσιοποιήσει, έως τον Ιούλιο του 2022, έκθεση σχετικά με τη συνολική πρόοδο που έχει σημειωθεί.

Σύμφωνα με το άρθρο 9α παράγραφος 2 η Eurostat οφείλει να εξετάζει αν τα νέα στατιστικά στοιχεία μπορούν να βασιστούν σε διαθέσιμες πληροφορίες από τις σχετικές διοικητικές πηγές σε επίπεδο ΕΕ. Ο κανονισμός αναγνωρίζει ότι μια τέτοια παραγωγή σε επίπεδο ΕΕ, όπου είναι δυνατή και σκόπιμη, θα επωφελούνταν από μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και εναρμόνιση παρά από νέες εθνικές προσπάθειες. Οι σχετικές δυνητικές πηγές της ΕΕ σε αυτό το πλαίσιο αναπτύσσονται και τηρούνται από τον eu-LISA[33]. Ειδικότερα, η Eurostat θα πρέπει να επωφελείται από το κεντρικό αποθετήριο για την υποβολή εκθέσεων και κατάρτιση στατιστικών (CRRS) το οποίο ο eu-LISA αναπτύσσει επί του παρόντος για την παροχή διασυστημικών

[30] https://unstats.un.org/unsd/demographic-social/migration-expert-group/

[31] COM(2020) 609.

[32] Στις ανάγκες για δοκιμαστικά νέα δεδομένα περιλαμβάνονται νέα χαρακτηριστικά των αιτήσεων ασύλου (ταχεία διαδικασία ή διαδικασία στα σύνορα, έγγραφα ταυτότητας που προσκομίζονται, φροντίδα και πρόσβαση των ασυνόδευτων ανηλίκων στην εκπαίδευση), συχνότερες (τριμηνιαίες) στατιστικές για τα επανεγκατεστημένα πρόσωπα, τις διαδικασίες βάσει του κανονισμού του Δουβλίνου και τους υπηκόους τρίτων χωρών στους οποίους απαγορεύθηκε η είσοδος ή οι οποίοι διαπιστώθηκε ότι διατελούν παρανόμως στην επικράτεια του κράτους μέλους, ανάλυση για ορισμένους δείκτες (π.χ. απαγόρευση εισόδου, συλλήψεις και παράνομες διελεύσεις συνόρων κατά ασυνόδευτους ανήλικους· υπήκοοι τρίτων χωρών οι οποίοι αποβιβάστηκαν κατόπιν επιχειρήσεων έρευνας και διάσωσης κατά ιθαγένεια, αιτούντες διεθνή προστασία και ασυνόδευτους ανηλίκους), καθώς και νέα χαρακτηριστικά προσώπων που υποχρεώθηκαν να εγκαταλείψουν την επικράτεια κράτους μέλους (είδος και διάρκεια κράτησης, κατά περίπτωση) ή επέστρεψαν (χώρα προορισμού, είδος διμερούς ή σε επίπεδο ΕΕ συμφωνίας/ρύθμισης επανεισδοχής που χρησιμοποιήθηκε).

[33] Οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Λειτουργική Διαχείριση Συστημάτων ΤΠ Μεγάλης Κλίμακας στον Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης (eu-LISA). Τα δυνητικά σχετικά συστήματα του eu-LISA είναι το ευρωπαϊκό σύστημα για την αντιπαραβολή δακτυλικών αποτυπωμάτων των αιτούντων άσυλο (Eurodac), το Σύστημα Πληροφοριών Σένγκεν (SIS), το Σύστημα Πληροφοριών για τις Θεωρήσεις (VIS), το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πληροφοριών και Αδειοδότησης Ταξιδιού (ETIAS) και το Σύστημα Εισόδου/Εξόδου (ΣΕΕ).

στατιστικών δεδομένων για σκοπούς πολιτικής βάσει ανωνυμοποιημένων δεδομένων που εξάγονται από τα συστήματα ΤΠ μεγάλης κλίμακας της ΕΕ[34]. Η Eurostat έχει ξεκινήσει αρχικές διερευνητικές εργασίες προς αυτήν την κατεύθυνση ήδη από το 2018, ενώ καταβάλλει ακόμη μεγαλύτερες προσπάθειες από το 2020, για τη διευκόλυνση της όσο το δυνατόν ομαλότερης εφαρμογής του κανονισμού.

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2018/1725[35] θεσπίζει ένα ευρύ πλαίσιο με το οποίο καθίσταται δυνατή αυτού του είδους η επεξεργασία για στατιστικούς σκοπούς και το άρθρο 17α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 223/2009[36] δίνει στη Eurostat ειδική εντολή σε επίπεδο ΕΕ για τον σκοπό αυτόν. Ωστόσο, η ισχύουσα νομοθεσία που διέπει κάθε σύστημα που διαχειρίζεται ο eu-LISA, συμπεριλαμβανομένου του CRRS, δεν επιτρέπει την εκπόνηση άλλων στατιστικών εκθέσεων πέραν αυτών που αναφέρονται ρητά στα εν λόγω νομικά κείμενα. Αυτό αποκλείει πολλές σχετικές στατιστικές πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στα πηγαία συστήματα από το πεδίο εφαρμογής του CRRS και, επομένως, περιορίζει τη χρησιμότητα του CRRS σε πολύ χαμηλότερο επίπεδο από αυτό του πλήρους δυναμικού του. Παρόλο που η Επιτροπή στο σύνολό της θα εξακολουθήσει να διερευνά τις ενδεδειγμένες λύσεις για την καλύτερη χρήση των εν λόγω πηγαίων συστημάτων για στατιστικούς σκοπούς μεσοπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα, οι επείγουσες ανάγκες χάραξης πολιτικής για νέες στατιστικές δικαιολογούν την ταχεία δράση παράλληλα με την εθνική προσέγγιση πιλοτικής εφαρμογής.

Μετά την αξιολόγηση σε επίπεδο ΕΕ, σύμφωνα με τον κανονισμό, η Eurostat έχει την εντολή να θεσπίσει προαιρετικές πιλοτικές μελέτες με τα κράτη μέλη για να εξεταστεί η σκοπιμότητα σε εθνικό επίπεδο νέων συλλογών ή αναλύσεων δεδομένων. Οι εν λόγω πιλοτικές μελέτες θα καλύπτουν τη διαθεσιμότητα κατάλληλων πηγών δεδομένων, μεθόδων και τεχνικών κατάρτισης, τη στατιστική ποιότητα και συγκρισιμότητα καθώς και το πρόσθετο κόστος και τις επιβαρύνσεις που συνεπάγονται. Οι πιλοτικές μελέτες πρέπει να είναι αντιπροσωπευτικές σε επίπεδο ΕΕ, ώστε η Eurostat να είναι σε θέση να αξιολογήσει τα αποτελέσματα σε επίπεδο ΕΕ προκειμένου να εξετάσει το ενδεχόμενο έκδοσης εκτελεστικών πράξεων για τη ρύθμιση των αντίστοιχων συλλογών δεδομένων.

Η Eurostat δρομολόγησε ένα έργο για την οργάνωση της πιλοτικής εφαρμογής νέων στατιστικών. Για τον σκοπό αυτό, οι ανάγκες για δεδομένα στο πλαίσιο της χάραξης πολιτικής κατατάχθηκαν βάσει προτεραιότητας. Η Eurostat επί του παρόντος αναλύει τις παρατηρήσεις των εθνικών παρόχων δεδομένων σχετικά με τη διαθεσιμότητα κατάλληλων πηγών δεδομένων σε εθνικό επίπεδο. Με την επιφύλαξη των διαθέσιμων πηγών και της εθελοντικής συμμετοχής των κρατών μελών, οι πρώτες εθνικές πιλοτικές μελέτες αναμένεται να ξεκινήσουν το 2022.

---

[34] Άρθρο 39 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/817 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2019, για τη θέσπιση πλαισίου διαλειτουργικότητας μεταξύ των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ στον τομέα των συνόρων και θεωρήσεων (ΕΕ L 135 της 22.5.2019, σ. 27)·
άρθρο 39 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/818 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2019, για τη θέσπιση πλαισίου διαλειτουργικότητας μεταξύ των συστημάτων πληροφοριών της ΕΕ στον τομέα της αστυνομικής και δικαστικής συνεργασίας, του ασύλου και της μετανάστευσης (ΕΕ L 135 της 22.5.2019, σ. 85).

[35] Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 39)·

[36] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 223/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2009, σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές (ΕΕ L 87 της 31.3.2009, σ. 164).

4.2. Επανεξέταση των στατιστικών για τη διεθνή μετανάστευση

Παρατηρούνται ορισμένα κενά στα δεδομένα των στατιστικών για τη διεθνή μετανάστευση, π.χ. κατανομή των δεδομένων για τα πληθυσμιακά σύνολα κατά επιμέρους χώρα ιθαγένειας και κατανομή των δεδομένων για τη μετανάστευση κατά προηγούμενη/επόμενη χώρα διαμονής. Η έγκαιρη υποβολή και η συχνότητα συλλογών δεδομένων δεν αρκούν για την παροχή επαρκών πληροφοριών σχετικά με τη μετανάστευση που συνδέεται με την κατάσταση που θα διαμορφωθεί μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου και λόγω της πανδημίας COVID-19. Τα ανεπαρκή γεωγραφικά στοιχεία συμβάλλουν στην αδυναμία κατάλληλης ενημέρωσης των περιφερειακών ή τοπικών πολιτικών. Οι εν λόγω αδυναμίες ενδεχομένως να μην μπορούν να αντιμετωπιστούν μέσω προαιρετικών συλλογών δεδομένων. Απαιτούνται περαιτέρω βελτιώσεις ποιότητας στο μέλλον, κυρίως για τη βελτίωση της έγκαιρης υποβολής, της συγκρισιμότητας και της συνοχής καθώς και για την κάλυψη των κενών στα δεδομένα. Τα ζητήματα αυτά συνδέονται με το πιο θεμελιώδες πρόβλημα που προκύπτει από τις επί του παρόντος χωριστές νομικές βάσεις για ευρωπαϊκές στατιστικές σχετικά με τον πληθυσμό και από την έλλειψη ολοκληρωμένης προσέγγισης όσον αφορά τις απαιτήσεις δεδομένων.

Συνεπώς, όσον αφορά τις στατιστικές για τα πληθυσμιακά σύνολα και τη διεθνή μετανάστευση, το ισχύον νομικό πλαίσιο μπορεί να έχει φτάσει στα όριά του ως προς την αντιμετώπιση των προαναφερόμενων ζητημάτων εννοιών και εναρμόνισης. Το στοιχείο αυτό εξετάζεται σε μια ολοκληρωμένη και συνεκτική μελλοντική αναθεώρηση του νομικού πλαισίου που θα καλύπτει τις απογραφές πληθυσμού και στέγασης, τη δημογραφία και τις στατιστικές για τη διεθνή μετανάστευση. Αντίστοιχη νέα πρωτοβουλία σχετικά με τις ευρωπαϊκές στατιστικές για τον πληθυσμό[37] βρίσκεται επί του παρόντος υπό κατάρτιση. Στόχος της θα είναι, με την επιφύλαξη αξιολόγησης και εκτίμησης των επιπτώσεων, ο εκσυγχρονισμός και η ενοποίηση όλων των σχετικών πτυχών των ευρωπαϊκών στατιστικών σχετικά με τον πληθυσμό σε ένα συνεκτικό και περισσότερο ευέλικτο νομικό πλαίσιο.

Τα ανωτέρω θα επιφέρουν ορισμένες επακόλουθες τροποποιήσεις του κανονισμού, και κυρίως την ανάγκη κατάργησης του άρθρου 3 σχετικά με τις στατιστικές για τα μεταναστευτικά πληθυσμιακά σύνολα και τη διεθνή μετανάστευση. Όσον αφορά τις στατιστικές για το άσυλο και τη διαχείριση της μετανάστευσης, δεδομένης της πρόσφατης τροποποίησης των άρθρων 4 έως 7 του κανονισμού, πλέον απαιτείται συνέχεια και σταθερότητα στις στατιστικές για το άσυλο και τη διαχείριση της μετανάστευσης προκειμένου να διασφαλίζεται η ορθή εφαρμογή με τους εθνικούς παρόχους δεδομένων. Επιπλέον, σχεδιάζεται η εξέταση των νέων στατιστικών για την αντιμετώπιση των αναδυόμενων αναγκών χάραξης πολιτικής της ΕΕ.

5. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

Ο κανονισμός έχει σαφώς βελτιώσει τις ευρωπαϊκές στατιστικές για τη μετανάστευση και τη διεθνή προστασία. Η πρόσφατη τροποποίησή του ενίσχυσε τις στατιστικές για το άσυλο και τη διαχείριση της μετανάστευσης, ειδικότερα όσον αφορά τις επιστροφές, την επανεγκατάσταση, τις άδειες διαμονής και τα παιδιά μετανάστες. Επίσης, μετά την έκθετη του 2018, η συνολική ποιότητα έχει σταθεροποιηθεί σε ένα γενικά υψηλό επίπεδο. Η έκδοση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1260/2013 ήταν επίσης προς όφελος της στατιστικής ποιότητας. Οι παραγόμενες

[37] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12958-European-statistics-on-population-ESOP_el

στατιστικές για τις περιόδους αναφοράς μεταξύ 2018 και 2020 συγκαταλέγονται μεταξύ των πλέον συναφών και ευρέως χρησιμοποιούμενων ευρωπαϊκών στατιστικών, καθώς εξυπηρετούν πολιτικές της ΕΕ και εθνικές πολιτικές, μη κυβερνητικούς φορείς και το ευρύ κοινό. Ωστόσο, οι διαρθρωτικοί περιορισμοί του κανονισμού όσον αφορά την ανταπόκριση στις εξελισσόμενες ανάγκες χάραξης πολιτικής έχουν παγιωθεί περισσότερο τα τελευταία έτη, ειδικότερα για τις στατιστικές σχετικά με τις διεθνείς μεταναστευτικές ροές, τα πληθυσμιακά σύνολα και την απόκτηση ιθαγένειας. Ενδεχομένως η ισχύουσα νομοθεσία να μην μπορεί να αντιμετωπίσει τα εν λόγω κενά όσον αφορά τα δεδομένα και τα ζητήματα συγκρισιμότητας.

Ως εκ τούτου, λαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα:

1. Εφαρμογή του κανονισμού, όπως τροποποιήθηκε το 2020, δηλ. οι μεθοδολογικές και τεχνικές πτυχές της παραγωγής αναθεωρημένων υποχρεωτικών στατιστικών κατά τις περιόδους αναφοράς από το 2021 και μετά. Σε αυτό περιλαμβάνεται η αναβάθμιση των πηγών δεδομένων και των συστημάτων ΤΠ ενώ οι εθνικοί πάροχοι δεδομένων θα λάβουν κατάλληλη χρηματοδοτική στήριξη από τον προϋπολογισμό της ΕΕ για να πραγματοποιήσουν την εν λόγω αναβάθμιση κατά τα επόμενα έτη.

2. Η πιλοτική εφαρμογή νέων στατιστικών που προβλέπεται από τον κανονισμό για την αντιμετώπιση των πλέον πρόσφατων αναγκών χάραξης πολιτικής οι οποίες προκύπτουν από το προτεινόμενο νέο Σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Άσυλο. Όπως της ανατέθηκε, η Eurostat θα εξετάσει πρώτα αν οι νέες στατιστικές μπορούν να βασιστούν σε διαθέσιμες πληροφορίες από διοικητικές πηγές σε επίπεδο ΕΕ, όπου τα πηγαία συστήματα ΤΠ που τηρεί ο eu-LISA είναι τα πιο συναφή. Παράλληλα, η Eurostat θεσπίζει επίσης πιλοτικές μελέτες και χρηματοδοτική στήριξη σε εθνικό επίπεδο για την αντιμετώπιση των νέων στατιστικών που απαιτούνται επειγόντως.

3. Προετοιμασία ενός μελλοντικού συνεκτικού νομικού πλαισίου για τις ευρωπαϊκές στατιστικές σχετικά με τον πληθυσμό σε ένα ευρύτερο πλαίσιο. Το πλαίσιο αυτό θα ενσωματώσει και θα επεκτείνει τις στατιστικές σχετικά με τις διεθνείς και ενδοενωσιακές μεταναστευτικές ροές, τα πληθυσμιακά σύνολα και την απόκτηση και απώλεια ιθαγένειας εξασφαλίζοντας αξιόπιστα, αναλυτικά και συγκρίσιμα δεδομένα για μεταναστευτικά γεγονότα, για το μέγεθος, τους προορισμούς και τις προελεύσεις μεταναστευτικών ροών καθώς και για τα δημογραφικά, μεταναστευτικά και κοινωνικοοικονομικά χαρακτηριστικά των μεταναστευτικών πληθυσμών[38].

[38] Στην αξιολόγηση και στην εκτίμηση των επιπτώσεων θα εξεταστούν οι ανάγκες για πρόσθετα χαρακτηριστικά πληθυσμού, π.χ. διάφορες λεπτομέρειες σχετικά με την τοποθεσία σε υποεθνικό ή υποπεριφερειακό επίπεδο, την ισότητα, την καταπολέμηση των διακρίσεων, χαρακτηριστικά ευαλωτότητας και αναπηρίας συγκεκριμένων πληθυσμιακών ομάδων, συμπεριλαμβανομένων των μεταναστευτικών πληθυσμών.